Proletari din toate ţările uniţi-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VII nr. 81 (537) ★ sîmbătă 6 octombrie 1956 ★ 4 pag. 15 bani

Să vorbim despre politeţe

IN LOC DE INTRODUCERE

— Mai intîi şi-ntîi să-mi spuneţi voi ce înseamnă să fii politicos...

Nelu (din clasa a III-a): Dacă spui mamei „Săru-mîna" cînd te scoli de la masă, înseamnă că eşti politicos...

Sandu (mai mare): Eşti politicos dacă nu fumezi în faţa părinţilor şi dacă laşi fetele să treacă înaintea ta, atunci cînd treci pragul unei uşi.

Nana: Să nu ieşi din cuvintul mamei, să n-aştepţi să-ţi spună mai intîi oamenii mari „bună ziua" şi să cedezi locul în tramvai sau în autobuz celor mai vîrstnici. Eu asta cred că înseamnă să fii politicos.

Cornel: Dacă nu înjuri şi nu dai cu pumnul înseamnă că eşti politicos...

...Stop! Aceste cîteva păreri ale voastre în legătură cu politeţea ne ajung. Să vedem acum în practică cum înţelegeţi voi politeţea. Pentru aceasta vom face cunoştinţă cu cîţiva copii.

CIND CEASUL ARATA ORELE 13,35

Nimic nu părea să mai tulbure, la ora aceea, liniştea străzii Tunari. Şi curtea şcolii din colţ era liniştită. Toţi şcolarii erau în clase.

O femeie cu un paner plin de roşii trecea în clipa aceea de colţul străzii; înaintea ei păşea încetişor, cu prudenţă parcă, un bătrînel.

Ca un fulger, de după colţul străzii apăru un pionier voinic, ce părea să fie prin clasa

a VI-a sau a VII-a. Alerga cu o viteză formidabilă încît regretam că n-aveam la îndemînă un cronometru. Cine ştie ce recordman descopeream! Eram liniştită căci îmi închipuiam că alergătorul nostru va ocoli pe cei doi trecători ce i se iviseră în cale (bătrînelul şi femeia cu panerul).

Dar, vai...

Pionierul trecu pe lîngă femeie şi-i izbi panerul cu servieta, apoi se ciocni de bătrîn. Fără să întoarcă măcar capul, să vadă ce se întîmplase în urma lui, intră val-vîrtej în şcoală.

Ceasul arăta orele 13,35. Desigur profesorul intrase în clasă!

Pe stradă femeia vocifera supărată şi aduna roşiile risipite pe jos, iar bătrînul rămăsese parcă ţintuit locului, speriat de lovitura neaşteptată.

SE MAI INTIMPLA ŞI AŞA

Clasa a III-a. Tovarăşa învăţătoare anunţă o nouă lecţie. Toţi copiii au scos pe bănci maculatoare şi creioane, gata să noteze explicaţiile.

Din fundul clasei, de undeva, se auzi însă un glas.

— Care-mi dă şi mie un creion? Haideţi, vă rog, n-am cu ce să scriu.

Nici unul dintre băieţii din clasă nu dădu însă atenţie acestei rugăminţi.

Atunci se ridică din bancă Botta Maria şi-i dădu băiatului un creion al ei. Toţi băieţii se uitară uimiţi la ea. La un asemenea gest politicos nu s-ar fi aşteptat, mai ales din partea unei fete!...

IN TRAMVAI

La ora aceasta, tramvaiul 5 e destul de aglomerat. La Şcoala medie „I. L. Caragiale" s-au terminat cursurile şi elevii dau buzna în tramvai. Unii se urcă prin faţă şi, după ce aruncă o privire în vagon, să vadă de nu s-a urcat cumva şi controlorul, se opresc acolo pe scări, blocînd ieşirea.

Aproape de staţia următoare, doi băieţi — unul blond, voinic, cu părul tuns scurt ca boxerii, celălalt puţin mai înalt, dar mai subţire — s-au luat la hîrjoană. Se ghiontesc, rîd, îşi trag ghiozdanele în jos.

Tramvaiul opreşte. O bătrînă dă să coboare; cere băieţilor să-i facă loc.

— Faceţi loc faceţi loc, copii, ce naiba! — strigă oamenii din tramvai.

E prea tîrziu însă. Tramvaiul a pornit. Bătrîna, mîniată pe bună dreptate, ocărăşte în fel şi chip pe cei doi zurbagii.

— Trebuia să te gîndeşti mai de mult la ce staţie cobori, răspunse cu obrăznicie cel blond. Ei, acuma ce să faci! Las'că o plimbare nu strică!

In tramvai, lumea se revoltă. „Auzi, după ce că e vinovat, mai răspunde şi obraznic! Să-ţi fie ruşine!"

Cineva, indignat de bună seamă, se apropie de băiat şi-l întreabă:

— Ia spune, cum te cheamă?

— Aşa cum mi-a pus mama numele! răspunde băiatul şi, profitînd că în faţa tramvaiului e o căruţă, deschide uşa cu putere şi sare, chicotind, pe stradă.

— Ce bădăran! Ce prost crescut! Măcar să fi cerut scuze bătrînei! — continuă lumea

din tramvai să comenteze întîmplarea petrecută.

O INTIMPLARE MARUNTA

(Discuţie cu tovarăşa Jana Apostol, diriginta clasei a VII-a A de la Şcoala nr. 11)

— „Despre politeţe? Ştiu eu ce să vă povestesc despre politeţe? A! Da! Am să vă povestesc o întîmplare. La clasa a VII-a A, nu se ştie cum, probabil că din pricina izbirii prea puternice, s-a stricat clanţa uşii.

Am trimis îndată după meşterul tîmplar. Tîmplarul e un om în vîrstă, cu părul cărunt, cu mîini nespus de pricepute.

A venit meşterul, a privit clanţa şi a clătinat mustrător din cap. Avea de altfel şi dreptate. Nu trecuseră decît cîteva săptămîni de cînd o mai reparase.

Eram cu toţii în clasă. Am ieşit totuşi pe sală să-l întreb pe meşter cît îi datorăm pentru reparaţia făcută.

— Nici un ban! a răspuns el. Sînt copii şi copiii... ştiţi dumneavoastră cum intră ei pe uşă!

In aceeaşi clipă, a ieşit Dina Hartel.

— Clasa noastră — a zis ea meşterului — vă mulţumeşte pentru reparaţia făcută. Noi am fost de vină că s-a stricat clanţa. N-o să se mai strice de acum.

Am văzut cum, la auzul acestei mulţumiri, meşterul nostru, om care a trecut prin atîtea, s-a emoţionat ca un copil. Era cea mai bună plată pentru munca lui.

Intîmplarea asta pare măruntă, neînsemnată. Dar mie mi se pare că a mulţumi cuiva atunci cînd ne ajută, sau ne face un serviciu, e cel mai sigur semn al adevăratei politeţi".

Vasile BIRGAOANU
Mia IONESCU

ALEGERILE GRUPEI Nr. 2

Cu toate că soarele nu mai dogorea puternic, aşa ca în luna lui Cuptor, pionierele grupei a II-a a clasei a VII-a, de la Casa de copii şcolari nr. 2 din Bîrlad, stăteau în curte la umbră. Ce-o fi acolo? Ce discutau ele cu atîta aprindere? Şi, curioasă din fire, m-am apropiat. (nu-i Iar ca să nu vă fac curioşi, frumos!), am să vă spun de la început: era o adunare de alegeri de grupă.

Toate se desfăşurau ca de obicei. Preşedinta, Stoica Margareta, o fată micuţă, cu părul negru şi tuns băieţeşte, citea darea de seamă. Nimeni n-a întrerupt-o. La discuţii au mai adăugat şi alte acţiuni, pe care ea, preşedinta, le scăpase. Apoi au urmat propuneri. Ca şi cum nu s-ar fi întîmplat mare lucru, au ales-o pe... Maftei Elena. Drept să vă spun, eram de-a dreptul indignată. Toată lumea o lăudase pe Margareta, îi arătase numai calităţi şi, cînd colo, n-o mai aleg. Bineînţeles, n-am mai putut răbda.

— Vă rog, lămuriţi-mă!... Cum vine asta?

Şi n-am terminat bine vorba, pentru că toate, şi Popa Rodica, şi Vidraşcu Ana, şi Turcanu Angela, au sărit „să mă lămurească".

— E o pionieră foarte bună.

— Are multă autoritate.

— Şi iniţiativă.

— Atunci?...

— Staţi să vă explic. Tocmai pentru că e foarte bună, are iniţiativă şi autoritatea cea mai mare din cămin, ne-am gîndit s-o alegem în colectivul de conducere al detaşamentului.

— Bine, dar...

— Ne-am vorbit cu toate!

Am vrut să le spun că, chiar dacă Margareta ar fi fost aleasă preşedintă de grupă, nimeni nu putea să o împiedice detaşamentul s-o aleagă. Dar n-am mai zis nimic. Poate că e mai bine aşa, fără complicaţii. Cît despre Margareta, laudele fetelor m-au făcut să cred că va fi bună şi în conducerea detaşamentului. Din partea-mi îi urez mult spor la muncă. Şi voi, nu?

C. ANDREI

A VII-a aniversare a R. D. Germane

Ziua de 7 octombrie este o zi de mare sărbătoare pentru poporul german: se împlinesc șapte ani de viață a Republicii Democrate Germane.

In acești ani, poporul german a pornit să-și construiască o viață liberă, din zi în zi mai fericită, obținînd succese însemnate în îndeplinirea primului plan cincinal al economiei (1951—1955). In anii planului cincinal s-au construit mari întreprinderi industriale, ca, de pildă, combinatul metalurgic „I. V. Stalin" din apropiere de Frankfurt-pe-Oder, uzina cocsochimică „M. Rakosi" din Lauchammer, combinatul metalurgic „West" din Kalbe, au intrat în exploatare numeroase mine, au fost ridicate mari electro-centrale, șantiere navale...

Pentru oamenii muncii din R. D. Germană s-au construit o mulțime de locuințe noi; astfel, lîngă combinatul metalurgic „Stalin" s-a ridicat noul oraș Stalinstadt. De asemeni la Berlin, Dresda, Leipzig, Karl Marx-Stadt Rostoch, Messau și în alte orașe au fost efectuate mari lucrări de refacere și de construire a unui număr însemnat de locuințe, iar pentru prima dată în istoria poporului german au loc la sate mari lucrări de construcție de locuințe, construcții comunale și culturale.

Pentru generația tînără-copiii, întreg poporul depune eforturi să-i facă o viață tot mai fericită; pentru ei s-au construit numeroase case și palate ale pionierilor, pentru ei s-au amenajat sute de tabere de odihnă și tot lor li s-a dăruit minunata Republică a pionierilor — „Ernst Thälmann". Pionierii germani au propriul lor ziar, „Der Junge Pionier". Ei învață în școli mari și luminoase, ocrotiți de grija părintească a guvernului, a întregului popor muncitor.

„Pionierii germani își petrec timpul liber într-un mod interesant și folositor

In marele front al partizanilor păcii, poporul R. D. Germane este un factor activ, care luptă alături de celelalte popoare pentru o viață de muncă pașnică, pentru înțelegerea între toate naționalitățile. De aceea, bucuria poporului german, la a VII-a aniversare a R. D. Germane, e împărtășită de toți oamenii iubitori de pace și progres din lumea întreagă

Cum se nasc stelele

Prof. Univ. **Călin Popovici**

Micile luminițe ce sclipesc pe bolta cerului sînt sori ca și soarele nostru, pe care numai imensa lor depărtare le face să pară atît de mici. Ochii noștri văd pe bolta cerească numai vreo 6000 stele, dar cu ajutorul lunetelor, numărul celor ce se pot observa crește tot mai mult, cu cît luneta este mai puternică. Fîșia alburie care străbate tot cerul, Calea Laptelui, închide în cuprinsul ei vreo cîteva sute de mii de milioane de sori. Unii dintre aceștia sînt întovărășiți de planete — adică globuri întunecate fără lumină proprie; soarele nostru e însoțit de 9 planete. Aceste stele formează perechi de două sau chiar mai multe stele, iar altele sînt singuratice. S-ar părea că de totdeauna stelele au luminat la fel, că sînt veșnice și neschimbătoare. Aceasta, deoarece schimbările stelelor au loc pe intervale foarte lungi de timp, față de care viața oamenilor pare doar o clipă. Insuși soarele nostru se pare că e luminat cu o lumină asemănătoare celei de acum vreo 3—4 miliarde de ani și că va mai lumina la fel încă multe alte mii de milioane de ani. Aceasta se explică prin aceea că soarele și stelele sînt adevărate uzine atomice, care scot energia lor, lumina și căldura, din adîncul materiei, așa cum încearcă s-o facă și oamenii de pe pămînt. Lumina soarelui și a stelelor este așa dar energie atomică. Oricît de mare este cantitatea de energie astfel obținută, ea are însă o limită, și unele stele care risipesc în spațiu de sute de mii de ori mai multă lumină și căldură ca soarele nostru nu pot dura decît numai un număr limitat de ani. Așa au ajuns astronomii să-și dea seama că stelele de pe cer nu au toate aceeași vîrstă, că unele sînt tinere și altele bătrîne. Nu poate așa dar fi vorba ca toate stelele să se fi născut deodată, ca la comandă, dimpotrivă, ele s-au născut treptat, unele din ele numai de puțin timp, chiar sub ochii noștri. Noi nu putem urmări însă pe îndelete felul cum iau ființă stelele, din cauză că viața noastră este foarte scurtă și nașterea unei stele durează mult timp. Astronomul sovietic Ambarțumian a arătat în plus că stelele se nasc în grupuri și aceste grupuri se risipesc cu vremea, stelele nou născute în astfel de grupuri depărtîndu-se unele de altele cu viteze de cîțiva kilometri pe secundă. Ca și alicele, stelele din aceste grupe, înaintînd în spațiu, se îndepărtează totodată unele de altele. Așa cum alicele erau la început toate într-un cartuș, așa și stelele din astfel de grupe, dacă le prelungim drumurile înapoi, vedem că au pornit cu toate dintr-o mică regiune a spațiului, unde au luat naștere. Se găsește astfel că unele grupuri de stele s-au format numai de un milion de ani, față de soarele nostru, care știm că este o stea bătrînă, cu o vîrstă de cîteva mii de milioane de ani.

In grupele în care s-au format stelele se găseau și mase de gaze și de pulberi cerești. Totdeauna cînd observăm grupuri de stele tinere, se vede că ele sînt asociate cu astfel de materii difuze din spațiul cosmic. De aceea astronomii au ajuns la concluzia că astfel de stele au luat naștere din norii de gaze și de pulberi care se întind mai ales de-a lungul Căii Laptelui.

In regiunile spațiului unde nu mai sînt astfel de nori, nu se mai observă stele tinere.

Felul exact cum se concentrează pulberile și gazele în mari globuri incandescente nu se cunoaște amănunțit. Cei mai mulți astronomi cred că masele mari de astfel de materie, concentrîndu-se, se încălzesc. Cu vremea, căldura devine atît de mare, încît în interiorul lor încep să se petreacă fenomenele atomice care au loc și în bombele de hidrogen, hidrogenul transformîndu-se în heliu, cu o foarte mare degajare de căldură și de lumină. Dintr-o masă fără formă, ca o pată neagră pe fondul întunecat al cerului, mica nebuloasă numită glob negru, se transformă într-o stea strălucitoare. Lumina ei crește mereu și steaua va străluci atîta timp cît va mai avea hidrogen în interiorul ei. Așa se nasc stelele, fără intervenția vreunei puteri supranaturale, după legile de dezvoltare ale materiei. In Universul fără de sfîrșit în timp și spațiu, acest proces durează neîncetat: o formă a materiei se transformă în alta, dar materia este veșnică.

„OMUL ELECTRIC"

Fig. 1

Ca să putem realiza această experiență, vom construi mai întîi o „mașină" care să producă electricitate. Iată cum o veți realiza:

Dintr-o bucată de carton lată de 2 cm faceți un cerc, așa cum se vede în desenul nr. 1. Infășurați cercul cu staniol (foiță metalică în care se împachetează de obicei ciocolata). Inlăuntrul cercului lipiți 8—10 dinți făcuți tot din staniol (urmăriți desenul). Cercul se lipește apoi de un picior (c) făcut tot din carton, dar neînfășurat cu foiță de staniol.

Piciorul se introduce într-un dop crestat cu cuțitul. Dopul vine apoi introdus într-un borcănaș de sticlă, bine uscat.

De cerc se leagă apoi un fir de beteală (din aceea care se pune în pomul de iarnă sau se folosește la nunți).

„Mașina" e gata. Luăm acum un bastonaș de sticlă; îl frecăm la un capăt cu o bucată de pînză de mătase. Introducem apoi capătul frecat al bastonului în centrul cercului și mișcăm bastonașul ușor. Dinții ascuțiți ai cercului „culeg" electricitatea de pe baston.

Trecem acum la confecționarea „omului electric". Dintr-un carton mai dens tăiem chipul omului, așa cum se vede în figura 2, și-l înfășurăm tot în foiță de staniol. Părul și sprîncenele se fac din fire subțiri de mătase. Nasul, limba și urechile se fac din foiță subțire, foiță de țigări. Chipul gata confecționat se fixează în dopul unui borcănaș de sticlă. Dar ce trist e „omul" nostru! Păru-i stă pleoștit, sprîncenele, nasul, urechile — de asemenea! E de-ajuns însă să atingem fața omului cu firul de beteală de la „mașina" care produce electricitate, pentru ca îndată să se însuflețească. Părul, sprîncenele se ridică în sus și tot așa urechile, limba și nasul.

Aceasta se întîmplă din cauză că foița de staniol de pe fața omului se încarcă cu același fel de electricitate ca și urechile, nasul, limba, sprîncenele, și se resping unul pe altul.

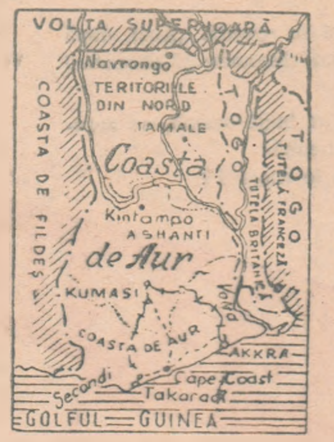

Fig. 2

COASTA DE AUR

In anul 1482 adică cu aproape cinci sute de ani în urmă, navigatorii portughezi debarcă în Africa, pe țărmul Golfului Guineea și ridică acolo fortăreața Elmina. Infiltrîndu-se, cu timpul, tot mai adînc în continent și venind în contact cu populația locală, portughezii află că pe acele meleaguri se găsește mult aur. Băștinașii știau încă de pe atunci să extragă acest metal prețios prin spălarea nisipului rîurilor și să facă din el brățări și alte podoabe. Aurul din acest ținut începe să constituie punctul de atracție al europenilor iar portughezii numesc teritoriul „Coasta de Aur". In secolul al XVII-lea locul portughezilor pe Coasta de Aur vin să-l ia olandezii, dar și aceștia, în secolul al XVIII-lea, încep să fie înlăturați de englezi. Angliei i-au trebuit însă peste 100 de ani ca să poată supune popoarele de pe Coasta de Aur. Expansiunea colonialiștilor englezi spre interiorul țării s-a lovit de rezistența dîrză a poporului ashanti, care forma încă de la începutul secolului al XVIII-lea un stat puternic. Poporul ashanti a purtat între anii 1807—1874 șapte războaie cu englezii, în care și-a apărat cu străşnicie independența și a ieșit învingător. Abia în anul 1895 englezii, atacînd pe neașteptate, au reușit să supună statul Ashanti. Dar curajosul popor a opus și mai departe rezistență, organizînd răscoale, care însă au fost reprimate crunt.

In zilele noastre, în componența Coastei de Aur intră regiunea cu același nume de pe litoralul mării.

teritoriile Ashanti și Togo și Teritoriile de Nord. Coasta de Aur are o suprafață de 203.700 km.p. și se învecinează cu Togo Francez, Volta Superioară și Coasta de Fildeș. Populația țării numără circa 4,5 milioane locuitori și este formată din triburile africane Ashanti, Ewe, Fanti și altele. Numărul europenilor nu trece de 7 mii.

Natura Coastei de Aur este foarte bogată. Aici se întind nesfîrșite savane, galerii de păduri pe marginea apelor curgătoare și jungle tropicale. Dar plantațiile, și în special cele de arbori de cacao, ocupă și ele un loc important. De-altfel, Coasta de Aur este cel mai mare producător de cacao din lume; ea furnizează o treime din producția mondială. Subsolul țării a fost pînă în prezent puțin studiat; în el se ascund mari bogății. Coasta de Aur ocupă locul al doilea în Africa, în ceea ce privește extracția aurului și locul al treilea în lume în extracția minereului de mangan. In afară de aceasta, pe Coasta de Aur se extrag anual cantități mari de bauxită și peste 2 milioane carate de diamante industriale.

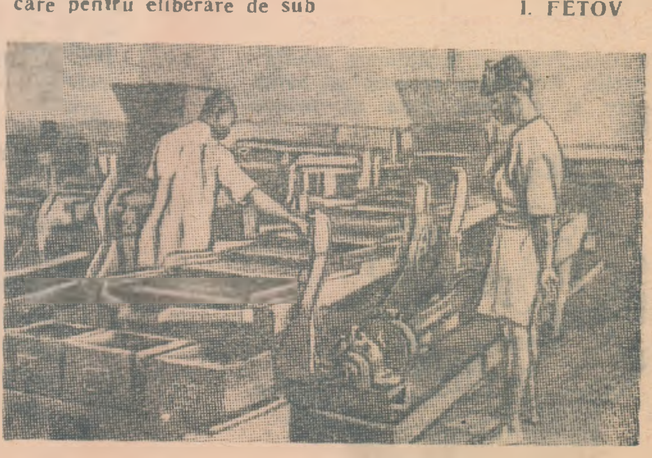
Principala ocupație a locuitorilor acestei țări este însă cultivarea pămîntului. In industrie lucrează doar 6% din populație.

Colonialiștii care au asuprit timp de multe secole poporul Coastei de Aur nu s-au interesat ca flacăra culturii să pătrundă în mase. De aceea peste 90% din populație a rămas și astăzi analfabetă. In țară există foarte puține școli elementare și medii. Numai în ultimul timp a luat ființă un institut de învățămînt superior. Dar dorința poporului de a învăța este mare. Un exemplu grăitor este cazul întîmplat în anul 1945, cînd la un colegiu s-au prezentat 4000 de candidați pentru 100 de locuri.

După cel de al doilea război mondial, puternica mișcare pentru eliberare de sub jugul colonial a cuprins și Coasta de Aur. S-au constituit și aici organizații muncitorești, au apărut sindicatele. După alegerile care au avut loc în anul 1951, pentru prima dată în istoria Coastei de Aur, a fost format un guvern alcătuit în majoritate din africani. Acesta a fost și primul guvern din istoria coloniilor africane condus de un premier negru. In anul 1954, pe baza votului direct și universal, poporul a ales o Adunare Legislativă care s-a pronunțat pentru independență. Dar independența a fost acordată Coastei de Aur abia în septembrie 1956. Ea a fost rodul luptei dîrze și îndelungate a maselor din această țară pentru lichidarea dominației coloniale.

Coasta de Aur — primul stat al negrilor din Africa care-și scutură jugul colonial — se va numi din nou Gana, după cum era cunoscut înainte de venirea colonialiștilor europeni.

I. FETOV

O fabrică de prelucrare a diamantelor în Coasta de Aur.

Din experienţa pionierilor sovietici

Expoziţia noastră

Anul trecut, cînd Borea Minaev a venit pentru prima oară în această şcoală, copiii din clasa a V-a „A" i-au arătat expoziţia pregătită de detaşamentul lor.

— Uite — îi spuse Lara Şeveriova — ce-am făcut noi cînd ne-am pregătit pentru adunarea „De la bumbac la firul de bumbac"... Iar acestea sînt ierbarele noastre. Dar ce zici de broderiile lucrate de noi?

Borea cerceta broderiile, aeromodelele, capsulele de bumbac, desenele şi se gîndea: „Au şi ei un detaşament bun... Cu nimic mai prejos decît detaşamentul nostru din Semipalatinsk".

Pe masă era un teanc mare de scrisori. Pe pereţi erau atîrnate fotografii, încadrate în rame frumoase, ale unor tineri în uniformă militară, cu insigne de comsomolişti.

— Cine sînt aceştia? — întrebă Borea.

— Sînt absolvenţii şcolii noastre. Ei nu mai trăiesc... Au murit în război. Dar memoria lor este vie în şcoală. Ramele de la portretele eroilor sînt făcute de noi, în cercul nostru de tîmplărie.

— Dar scrisorile ale cui sînt?

— Scrisorile? Sînt primite de la prietenii noştri De la foştii elevi care muncesc acum în alte localităţi. Am primit, de pildă, o scrisoare de la directorul sovhozului de producţie de bumbac „Pahta aral"... O scrisoare ne-a venit din Moscova, de la Expoziţia Unională Agricolă, din partea directorului pavilionului „Bumbacul"

Copiii îi arătau lui Borea expoziţia şi-i povesteau despre treburile detaşamentului. Ei îşi aminteau cu plăcere cum au vizitat fabrica de bumbac, cum s-au dus de mai multe ori în vizită la mama eroului tanchist Valerii Veliciko, cum au pregătit cadouri pentru elevii din clasa I-a. I-au povestit despre cercul lor sanitar, despre plimbările cu schiurile, despre patinoarul lor. Dar excursiile! Oare poţi să le uiţi?

„E un detaşament bun" — din ce în ce mai mult se convingea Borea şi dorea să se împrietenească cît mai repede cu copiii şi să lucreze cot la cot cu ei.

Toate acestea s-au întîmplat la începutul anului şcolar trecut. Acum Borea Minaev este elev în clasa a VI-a şi munceşte cu rîvnă şi dragoste, alături de toţi ceilalţi pionieri din detaşamentul său. Sînt în fierbere — pregătesc o nouă expoziţie a detaşamentului şi doresc ca această expoziţie să fie şi mai frumoasă decît cea precedentă.

Borea lucrează de zor. Are mult de lucru — el e doar pictorul principal al expoziţiei!

I. STRELKOVA
cl. a VI-a
şcoala nr. 15
oraşul Alma-Ata

10 ANI de la înfiinţarea organizaţiei de pionieri din R. P. Ungară

Dragi prieteni,

Mă aflu de aproape o lună în ţara voastră bogată în comori şi frumuseţi ale naturii. Inainte de plecare aş vrea să vă transmit salutul frăţesc al pionierilor maghiari şi să vă vorbesc despre cea de a zecea aniversare a Organizaţiei de pionieri din R.P. Ungară. Ştiţi bine că organizaţia de pionieri educă pe copii şi totodată le creează posibilităţi de a-şi petrece în mod plăcut timpul liber. Nenumăraţi pionieri au vizitat colţurile cele mai îndepărtate ale patriei în chip gratuit, numai fiindcă învaţă bine şi sînt buni pionieri. Cîte carnavaluri vesele, focuri de tabără, întreceri sportive de neuitat nu sînt legate de cuvîntul pionier? Este firesc deci ca fiecare copil să se bucure de această aniversare.

Cum se va serba jubileul organizaţiei de pionieri maghiari? Inima copilului găseşte nenumărate feluri în care să-şi manifeste dragostea. Detaşamentele şi-au strîns cu multă grijă amintirile celor 10 ani. Primele fotografii, primele drapele de unitate, jurnalele grupelor, ale detaşamentelor. Din aceste fotografii au alcătuit albume frumoase. Pe coperta lor scrie: „Zece ani ai detaşamentului nostru" sau, mai simplu, „1946—1956". Unele sînt de piele, cu litere aurite, altele mai simple, dar lucrate cu dragoste, cu pricepere. Conţinutul albumelor este foarte bogat. Dacă am aduna toate datele din ele, am afla cum a devenit mica organizaţie de pionieri din 1946 o organizaţie de masă. Aceste albume, în afara istoriei detaşamentelor respective, cuprind atîtea informaţii încît de multe ori, par monografii ale ţinutului natal. Aici s-au folosit şi date mai vechi: care a fost situaţia locuitorilor în trecut, cum era împărţit pămîntul. Pionierele cos nenumărate drapele jubiliare şi ţes pe ele cu aţă aurie deviza pionierilor maghiari: „Pentru poporul muncitor, pentru patrie, înainte!" Pe aceste drapele cos şi anul: 1956.

Veselia lor e mărturia vieţii fericite pe care o trăiesc pionierii din R. P. Ungară

In cele mai multe din şcolile noastre se organizează expoziţii jubiliare cu cele mai bune şi mai frumoase lucrări ale pionierilor. Fete şi băieţi au lucrat cu pricepere „obiecte jubiliare" pentru şcoală: păpuşi, fotografii, obiecte de experienţă pentru fizică şi chimie. Unii au adunat cele mai frumoase exemplare ale pietrelor, ierburilor şi insectelor locale. Prin această acţiune, în multe părţi s-au pus bazele unor muzee şcolare, care cu timpul vor fi dezvoltate, îmbogăţite.

Şi acum, cel mai important lucru: mii şi mii de pionieri maghiari şi-au luat angajamentul ca în anul jubiliar să înveţe mult mai bine. In acest an, ei se vor strădui să ajute şi mai mult părinţilor, fraţilor, tovarăşilor mai mici.

Acest lucru vi-l urez şi vouă, pionierilor romîni şi, pe deasupra, în anul vostru jubiliar să vă puteţi mîndri cu şi mai multe succese decît prietenii voştri, pionierii maghiari!

Szabó ZOLTAN
Şeful secţiei de tineret a Ministerului Invăţămîntului din R.P. Ungară

Grupa noastră

In grupa noastră, anul trecut, a existat o activitate sportivă interesantă. Dovada cea mai bună sînt rezultatele obţinute de Avram Aurelia.

Nici activitatea artistică n-a rămas în urmă. Menţiunea acordată la concursul de cîntece şi jocuri, organizat de către Comitetul Regional U.T.M. Galaţi, dovedeşte străduinţele noastre.

Am început un an nou. In grupa noastră a venit o repetentă. Trebuie s-o ajutăm.

*

Ceea ce aţi citit pînă acum sînt cîteva fragmente din darea de seamă pregătită de Panait Rodica, preşedinta grupei a treia a clasei a VI-a B din comuna Bereşti, regiunea Galaţi. Dacă vă interesează amănunte, citiţi mai departe.

NOI ŞI SPORTUL

Cînd în vreo recreaţie Avram Aurelia sărea într-un picior sau făcea „roata", toate fetele se strîngeau în jurul ei şi o admirau.

— Ce talentată e!...

La început, fetele se bucurau, o aplaudau, dar atît. Nimeni nu se interesa cît timp, cîte eforturi depune Aurelia acasă, ca să facă un şpagat corect. Dar cum v-am spus, asta a fost la început. Pentru că să vedeţi ce s-a întîmplat într-o oră de educaţie fizică.

Ştacheta era urcată la 1 m. Unii o trecură, alţii nu. A încercat şi Aurelia, dar n-a putut-o trece. A mai încercat o dată şi încă o dată. Nimic. Fetele erau necăjite, iar Aurelia era şi mai necăjită.

Peste vreo două săptămîni a avut loc un concurs atletic cu cei din-tr-a V-a A. Aurelia a cerut să participe şi ea.

— Lasă-i pe alţii, tu vezi-ţi de ghiduşii, a aruncat cineva o vorbă.

Aurelia n-a zis nimica. „Aşa, se gîndea ea, va să zică un şpagat, o roată, ei le consideră ghiduşii? De-ar ştii ei!.. "

La concurs, însă, a participat. Aşa... mai spre sfîrşit, ca să încerce. Dar bucuria a fost mare. Aurelia a sărit 1,10 m., a aruncat minunat discul. Ce mai, adevărate recorduri ale Bereştiului! Nu vă mai descriu admiraţia grupei, a clasei. Au scris despre Aurelia şi la gazeta de perete, s-a vorbit şi la centrul de radioficare. Pionierii îi urmăreau acum fiecare mişcare. Cînd Aurelia mergea pe bîrnă, nu mai era o „ghiduşie"; era antrenament.

De atunci, la fiecare concurs o trimiteau pe Aurelia. Aurelia era campioană la înălţime, la 100 m. plat, la aruncarea discului. Pe ea o trimiteau pretutindeni.

— Aşa nu mai merge, şi-a zis Aurelia. Ce-ar fi ca toată grupa să obţină rezultate sportive bune? Fiecare să fie campion într-un domeniu. Şi de atunci, aşa, pe neobservate, Aurelia se întrece cu colegele sale, le arată cum să se antreneze. Şi cine ştie? Poate peste un an, în darea de seamă o să se vorbească de mai mulţi „campioni" ai grupei.

MENŢIUNE

Fetele din grupa a treia, n-au ieşit încă la horă, dar sînt de acum primele la joc. Vă întrebaţi cum? Asta nu-i greu de explicat. La serbări, la concursuri, totdeauna sînt în frunte. Aşa şi acum. De cum s-a anunţat că vor participa la concursul de cîntece şi dansuri organizat de Comitetul Regional U.T.M., au şi început pregătirile. In recreaţie, după ore, acolo unde se adunau mai multe, se şi încingea hora. Şi, drept să vă spun, a fost tare greu să se selecţioneze echipa cea mai bună din şcoală. Şi asta pentru că toate jucau bine. La „Sîrba-n doi" nici nu mai vorbesc... Toată şcoala ştia s-o joace. Dar fetele din grupa a treia parcă o jucau cel mai frumos. Auziţi, în echipa pe şcoală trei fete sînt din grupa lor: Dima Maricica, Datcu Maria şi Popa Georgeta. Şi joacă, nu glumă! De-altfel, ca şi la carte, tot ele sînt primele.

Şi faptul că ele, şcolăriţele din Bereşti, au primit menţiunea, nu le-a mulţumit. Numai să mai fie concurs şi o să vedeţi ce pot ele!

MIJESC ROADELE

Şcoala a început şi, odată cu ea, şi greutăţile. In grupa noastră a venit o pionieră nouă. Ea repetă clasa. Clara, căci aşa se numeşte, are o fire tare îndărătnică. E bătăuşe, nu vrea să vorbească cu nimeni, nu vrea ajutor de la nimeni. Deocamdată e ultima din grupă. De cîteva zile însă, parcă s-a mai potolit. Şi asta pentru că toate fetele din grupă s-au hotărît să se poarte frumos cu ea, să se facă că nici nu ştiu că e repetentă. Şi nu ştiu cum, Panait Rodica s-a şi împrietenit puţin cu ea. Au început să mijească roadele. Cine ştie? Cu răbdare poate va ieşi ceva.

IATĂ-I PE CEI MAI BUNI LA INVAŢATURA

Maria DATCU

Carol BULGARU

Rodica PANAIT

Nepoata bunicului

de A. BARTO

Păşesc în zori spre şcoală
Copiii Moscovei.
Cuvinte grele, verbe
Repetă între ei.

Doar Klava, bat-o vina,
Din zori e cu maşina.
Pe Sadovaia ea zboară
Pînă la a şcolii scară.

ZIS-ul şi-a deschis portiera,
Iese Klava, pioniera.
ZIS-ului, privind trufaş,
Semn îi face: „Spre garaj!"

Profesorul, vezi bine,
Pe jos la şcoală vine,
Iar Klava — cu maşina.
Dar care-o fi pricina
Şi cu ce drepturi oare
O duce la plimbare?

„Nepoata lui bunicu'
Sînt eu. El e Erou!..."
...Dar ea e-o cuconiţă,
Şi asta-i tare rău!

Caietul îl închide,
Grozav se plictiseşte,
Dar pe bunic c-o ceaşcă
De ceai nu îl serveşte!

In schimb, apoi îl roagă:
„Imi dai maşina, dragă?
Mă duc la patinaj!"
...Şi sună la garaj.

Adesea fapta asta
Pe mulţi nedumereşte:
Bunicu — Erou al muncii
O pierde-vară creşte!

In romîneşte de
Mache ILIUŢ

ÎNTRECERE ÎNTRE PĂPUȘI

Nu de mult, în acceleratul de Craiova, controlorul a surprins o discuție ciudată între doi călători :

— Crezi că Tom stă bine în geamantan?

— Știu eu? Sper să ajungă teafăr la București. Las' că-i ține Huck de urît...

Apoi, după o scurtă pauză :

— Ei, așa-i că Tom nu pare să aibă doisprezece ani? Are trăsături prea copilărești...

— In schimb lui Huck oricine îi dă vîrsta...

Intrat la bănuieli, controlorul a pătruns în compartiment, răsucindu-și mustața și cîntărind din ochi geamantanul uriaș, suit în plasă. I se părea cam greu să fie ascunși în el doi copii, însă cele auzite îl puseseră pe gînduri.

— Bună ziua, tovarăși! a salutat el, ducînd mîna la chipiu. Vă rog să prezentați la control biletele dumneavoastră...

Cei doi călători nu s-au lăsat mult îndemnați.

— Aha! a tresărit controlorul. Aveți numai două bilete?!

— Da! Dar de ce am avea nevoie de mai multe?

Controlorul a zîmbit, mormăind pentru sine :

— He, he, șireți mai sînteți! Și cum mai fac pe nevinovații. Ai putea să-i crezi... Parc-ar fi artiști, nu alta!

Și, fără să mai zăbovească :

— Dar pentru cei doi copii din valiză, pentru Tom și pentru celălalt, c-am uitat cum îi spuneți, unde sînt biletele?

Apoi le-a arătat regulamentul :

— Pînă la cinci ani, fără bilet, pînă la zece, cu jumătate și...

Călătorii nu l-au lăsat să-și isprăvească vorba.

— Păi...

— Nici un „păi"!... O să plătiți amendă...

Prefăcîndu-se prinși cu mîța-n sac, cei doi au dat jos din plasă geamantanul cu pricina și l-au deschis sub privirile atente ale controlorului. Inăuntru erau într-adevăr doi copii : două păpuși de lemn...

— Cum?! Asta-i Tom?! Și celălalt... Huck?!

— Intocmai! Ai ghicit! Sînt cele două personaje principale din piesa „Aventurile lui Tom și Huck", după vestita carte a lui Mark Twain. Călătoresc la București, unde are loc „Săptămîna teatrului de păpuși din regiuni". Se întrec între ele o mulțime de teatre. Nu știai, tovarășe controlor?

— Habar n-aveam! Tot ce știu e că m-ați păcălit...

— Ei, lasă, că te împăcăm noi. Vino să ne vezi spectacolul...

— Cu nepotu-miu vin! Și, dacă nu i-o plăcea lui, chiar vă amendez!...

— S-a făcut!

— Atunci, drum bun și succes!

Mîna care joacă și dansează

Poate că titlul acesta o să vă mire, dar o asemenea mînă există cu adevărat, fără ca ea să se arate însă înaintea ochilor voștri. Ascunsă sub veșmîntul păpușii, mîna păpușarului — căci despre ea este vorba — pune în mișcare personajul pe care-l interpretează. Cinci artiști de-o șchioapă, cinci degete „fermecate", sînt în stare să dea viață fie lui moș Martin, făcut din cîrpe sau blană, fie lui Ludas Maty, păpușa de lemn.

Acum cîteva zile, s-a deschis în Capitală „Săptămîna teatrului de păpuși din regiuni". Au venit la București să se întreacă între ele 13 teatre din provincie, fiecare cu cîte un spectacol sau două. Sala teatrului „Țăndărică" n-a mai avut zilele acestea, decît foarte puțini spectatori-copii și în schimb, aproape 400 de păpușari din întreaga țară. Ei s-au adunat nu numai ca să-și arate unii altora realizările lor de pînă acum, ci și ca să discute laolaltă despre arta păpușărească, despre piesele pe care le vor juca în viitor.

Primul spectacol l-a dat teatrul din Arad, cu piesa „Crăiasa zăpezilor" după un basm de Andersen. Intrebîndu-l pe elevul Delu Habot, de la Școala nr. 75 mixtă din București, cum i-a plăcut spectacolul, el ne-a răspuns:

„Cunoșteam povestea dintr-o carte împrumutată, nu de mult, de la biblioteca școlii. M-am bucurat nespus că am putut să-i văd pe Gerda și pe Kay. Eu nu scap nici o piesă de la teatrul de păpuși".

La spectacolul pe care l-a dat teatrul din Botoșani cu piesa „Albă ca zăpada", dramatizată de Magdalena Manoilescu, am întîlnit-o în sală chiar pe autoare, emoționată, înainte de ridicarea cortinei.

„E întîia oară cînd îmi văd piesa jucată. Sînt tare curioasă... Am scris această piesă deoarece îmi plac nespus de mult basmele, deși am douăzeci de ani. Știu că și copiilor le plac, de aceea am ales basmul acesta. Și-apoi, o mărturisire: cînd eram copil, m-ar fi încîntat și pe mine s-o văd aevea pe Albă ca zăpada și pe cei șapte pitici".

Pe scena teatrului s-au perindat personaje din cele mai diferite: vulpea, ursuleții veseli sau Tom și Huck, din piesa „Aventurile lui Tom și Huck" prezentată de teatrul din Craiova. Una din interpretele lui Tom Sawyer (căci păpușa e mînuită de trei păpușărese, ca să se poată mișca mai bine), Didina Davidescu, ne-a explicat cum s-a pregătit pentru a juca rolul principal din piesă :

„Mai întîi am citit romanele lui Mark Twain. Apoi am căutat să aflu cît mai multe despre vremea și locurile în care a trăit Tom Sawyer. Pe urmă am căutat să vorbesc și să mișc păpușa așa cum vorbesc și se mișcă băieții de vîrsta lui.

Dacă am reușit sau nu, asta o s-o vedeți după începerea spectacolului".

Intr-adevăr, o dată cortina ridicată, mîinile păpușăresei au făcut minuni. Mîna păpușarului, mîna care joacă și dansează, e o mînă pe care se cuvine s-o strîngem cu emoție.

AMINTIRILE unei vechi păpușărese

In apropiere de București, la Chitila, trăiește și muncește astăzi Miletina Handrea. E o femeie de peste 50 de ani, care și-a închinat întreaga tinerețe teatrului de păpuși. E destul să-i amintești doar de vremea în care colinda bîlciurile, satele și orașele, cu teatrul ei de păpuși, pentru ca vechea păpușăreasă să-ți povestească nenumărate întîmplări.

A lucrat în tinerețe la o fabrică de ciorăpărie din Iași. Pe atunci l-a întîlnit pe viitorul ei soț, păpușar cunoscut prin tîrguri, de la care, încetul cu încetul, a învățat meseria. O vreme a umblat împreună cu el prin toată Moldova, jucînd păpușile dinaintea copiilor, a țăranilor sau tîrgoveților. Apoi, după ce el a murit, a rămas să-și facă singură meseria. Tot teatrul ei încăpea într-o ladă de lemn, cu care se căra anevoie de colo, colo, ba cu căruța, ba cu trenul, ba, cînd nu avea bani, și pe jos. Cînd poposea într-un loc, instala degrabă cortul de pînză și atîrna în fața lui un anunț mare, de care Miletina Handrea își amintește și acum, zîmbind :

„TELEGRAMA

A sosit în localitate, pentru un scurt timp, un mare teatru de marionete (piticii dansatori)..."

Alteori, cînd treburile mergeau mai bine, punea pe cîte un om cățărat pe picioroange să poarte el anunțul acesta prin bîlci, făcîndu-i reclamă.

Avea cam 18 păpuși. Cel mai mare haz îl făceau atît oamenii cît și copiii pe seama „Bețivului", cel cu nasul roșu și sticla în buzunar, care, la fiecare pas, cădea ca un caraghios. Sătenilor le plăcea mai mult jocul „Banul Mărăcine", pe care Miletina îl interpreta cu ajutorul a două păpuși îmbrăcate țărănește. Nici cei doi chinezi cu cozi pe spate sau cazacul care dansa căzăcește nu se bucurau de mai puțină prețuire.

Se înțelege că în mica ei lădiță nu mai încăpea și... muzica. De aceea, prima grijă pe care o avea ori de cîte ori trebuia să dea o reprezentație era să găsească fie un acordeonist, fie un viorist, după cum se întîmpla. Vechea păpușărească își aduce aminte că odată, la Negrești, n-a găsit nici un muzicant. Văzînd-o tare necăjită, un flașnetar bătrîn i-a împrumutat caterinca și uite-așa a jucat, mulțumită muzicii care de obicei însoțește scoaterea biletelor de papagal. Așa era în vremea aceea...

De-altfel, neajunsuri aveau destule. Juca de cele mai multe ori cu frica în sîn, fiindcă i se întîmpla ca în plin spectacol să apară perceptorul și să-i pună sechestru chiar pe păpușile cu care trebuia să apară în fața publicului. Odată, la Fălticeni, în timpul unui bîlci, cam prin 1935—36, nici n-a putut începe un spectacol din pricina unui perceptor care voia să primească neapărat impozitele înainte de spectacol. Au trebuit să intervină mai toți oamenii din bîlci, ca să-l înduplece și s-o lase pe păpușăreasă ca mai întîi să joace și abia apoi să plătească.

Sau într-o vară, la Buzău, o furtună i-a dărîmat „sala", pricinuindu-i mari pagube. A trebuit să amaneteze atunci jumătate din păpuși și abia după o vreme, mergînd prin alte locuri, să se reîntoarcă și să le răscumpere.

Că astăzi lucrurile stau altfel pentru păpușari, asta o știe Miletina Handrea. A fost și ea la „Țăndărică" și nici n-a putut sta liniștită în sală. A dat fuga pe scenă, să vadă mai îndeaproape păpușile, instalațiile electrice și cîte și mai cîte. Deși n-a mai jucat păpușile de mai bine de cinsprezece ani, jură că s-ar mai apuca și acum de o meserie atît de frumoasă...

Știați că?

...în vremurile de demult, păpușarii care colindau prin tîrguri nu foloseau scena? Ei erau îmbrăcați într-o pelerină încăpătoare, cu două mîini false deasupra, care țineau o cutie. Această cutie era de fapt scena unde jucau păpușile, mînuite pe dedesubt de adevăratele mîini ale păpușarului, ascunse sub pelerina largă.

...primii păpușari au apărut în țara noastră în sfîrșitul secolului al XVIII-lea?

...indienii, iavanezii, turcii și locuitorii Boemiei au avut păpușari cu sute de ani înainte?

...Ion Păpușarul, personaj din piesa lui Vasile Alecsandri „Iașii-n carnaval", vorbește despre rostul păpușarilor :

„Cușca de hîrtie ce noi o purtăm
Strigînd la păpuși cu glas sunător
Este chiar teatrul micului popor
Și cu-a noastre glume noi îl desfătăm".

Iar apoi, despre cei care conduceau pe atunci țara :

„In cea țară de păpuși
Tîlharii poartă mănuși..."

...nu peste mult timp, copiii din Constanța vor avea și ei un teatru de păpuși în orașul lor? Acesta va fi al 19-lea teatru de păpuși din țară.

...anul viitor va avea loc în țara noastră, la București, un festival internațional al teatrului de păpuși?

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii, tel. 7.61.00, 7.60.10. Abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI.
Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100.114. Tiparul Intr. Poligrafică Nr. 2, str. Brezoianu Nr. 23—25.